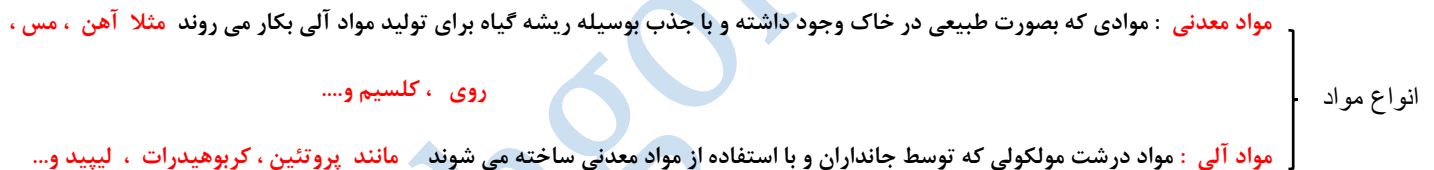
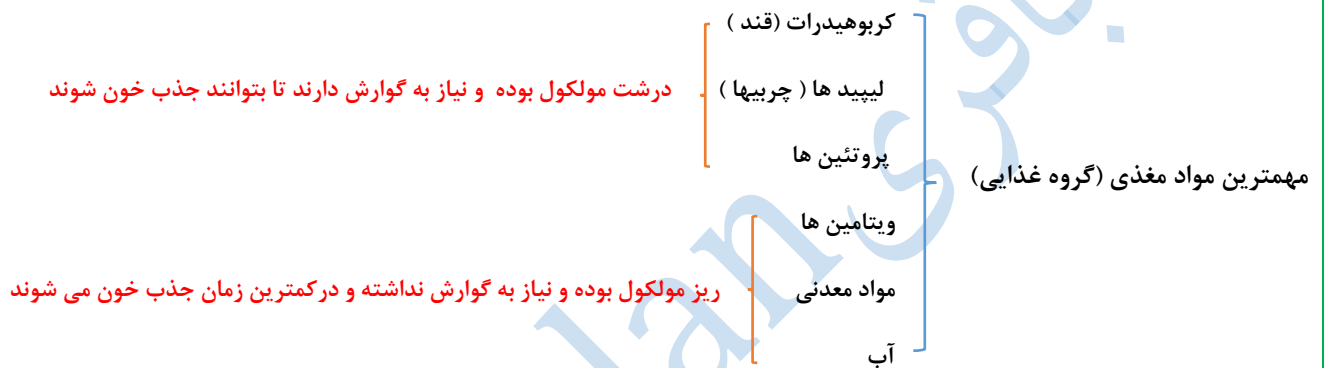
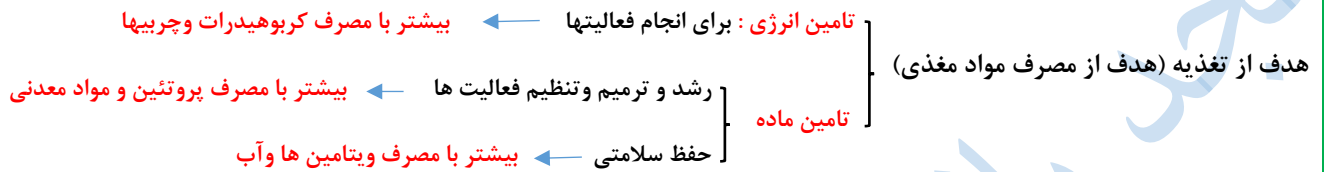

کانال تلگرامی <https://t.me/oloomdehgolan>

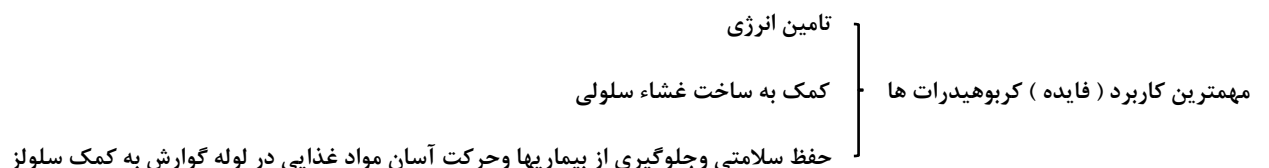
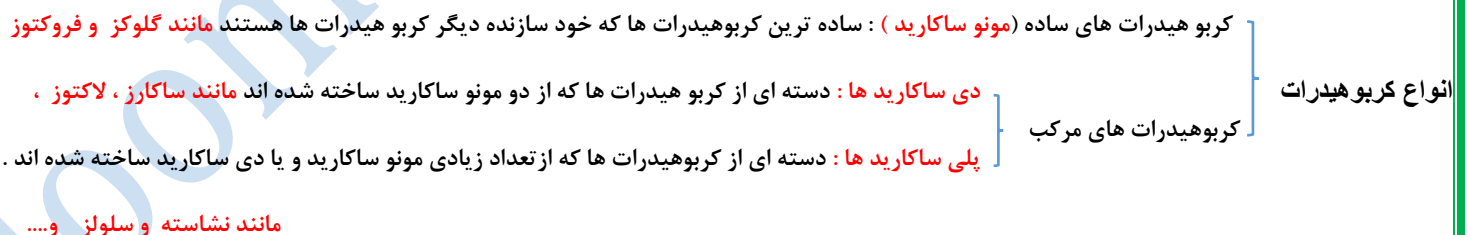
غذا (ماده مغذی) : مواد تامین کننده ماده (برای رشد و ترمیم بافتها و حفظ سلامتی و تنظیم فعالیت ها) و انرژی (برای انجام فعالیت ها) مورد نیاز بدن .

کربوهیدرات ها (قند ها) :

عناصر سازنده کربوهیدرات ها : **کربن C و هیدروژن H و اکسیژن O**

واحد سازنده کربوهیدرات ها : **مونو ساکارید (قند ساده) مانند گلوکز**

نکته: قند های ساده شیرین مزه می باشند اما دی ساکاریدها و پلی ساکاریدها باید ابتدا به قند های ساده شکسته شوند .

نکته: گلوکز ساده ترین قند ساخته شده بوسیله فتوسنتز است گیاهان ابتدا در فتوسنتز گلوکز ساخته وبعد به قندها و مواد دیگر تبدیل می کنند .

نکته: بعضی قند ها شیرین مزه اند مانند گلوکز و بعضی قندها مانند سلولز (بدلیل نبود آنزیم تجزیه کننده آن در بدن انسان) شیرین نیستند و مصرف آنها به سلامت بدن کمک می کند

نکته: بعضی مواد شیرین کننده غیر قندی وجود دارند مانند ساکارین که در ترکیب شربت استامینوفن برای کودکان بکار می رود .

آزمایش: برای شناسایی قندها آزمایشی طراحی کنید ؟ با ریختن چند قطره محلول ید دار مانند محلول لوگول بر روی هر ماده غذایی ، اگر رنگ آن آبی و یا آبی تیره شود نشان دهنده وجود قند در آن ماده غذایی است .

لیپید ها : گروهی از مواد درشت مولکول شامل چربی ها موم زنبور عسل و هورمون های استروئیدی و..... هستند.

نکته مهم : کتاب لیپید و چربی را با یک مفهوم گفته ..که باید گفت چربی ها دسته ای از لیپید ها هستند .

چربیها : دسته ای از لیپیدها ی درشت مولکول که برای تولید انرژی و..... در بدن بکار می روند مانند روغن حیوانی و روغن گیاهی

عناصر سازنده چربی ها : **کربن C و هیدروژن H و اکسیژن**

واحد سازنده چربی ها : **اسید های چرب و گلیسرول**

گیاهی (اشباع نشده) : در دمای معمولی اتاق مایع هستند مانند روغن آفتابگردان

انواع چربی ها

جانوری (اشباع شده) : در دمای معمولی اتاق جامد دارند مانند روغن حیوانی و یا روغن گیاهی هیدروژنه

نکته : چربی ها تقریباً دو برابر قند ها انرژی تولید می کنند .

نکته : هر چند عناصر سازنده قندها و چربی ها یکسان هستند اما با توجه به تعداد و نوع متفاوت از این عناصر ، قند و یا چربی های متفاوت ساخته می شود .

تولید انرژی

ماده اصلی ساخت غشاء سیتو پلاسمی

خاصیت ضربه گیری داشته و بدن را از آسیب حفظ می کند

به عنوان عایق از هدر رفتن انرژی گرمایی بدن جلوگیری می کند

کمک به جذب ویتامین های محلول در چربی

مهمترین کاربرد (فایده) چربی ها

آزمایش: برای شناسایی چربی در یک ماده غذایی آزمایشی طراحی کنید ؟ مقداری از ماده مورد نظر را روی کاغذ قرار می دهیم (به سطح کاغذ می ساییم) در صورت داشتن چربی لکه شفاف روشنی بر روی کاغذ ایجاد می شود .

پروتئین ها : گروهی از مواد مغذی درشت مولکول که برای رشد و تولید آنزیمها و هورمون ها و.... در بدن بکار می روند . مانند سفیده تخم مرغ و

گوشت و سویا و ....

عناصر سازنده پروتئین ها : **C** کربن و **H** هیدروژن و **O** اکسیژن و **N** نیتروژن و **S** گوگرد (سولفور)

واحد سازنده پروتئین ها : **امینو اسید**

انواع پروتئین ها : پروتئین ها با توجه به نوع کاربرد شان در بدن به دسته های مختلفی تقسیم می شوند مانند ساختاری و ذخیره ای و..... که ان شاا.. در سال های آینده بیشتر با آنها آشنا خواهید شد(در اینجا بحث نمی کنیم)

کاربرد (فایده) پروتئین ها

- رشد و ترمیم بافت ها
- ساخت ماهیچه و بیشتر مواد بدن
- تنظیم فعالیت های بدن با ساخت مواد مورد نیاز بدن مانند هورمون ها و آنزیم ها و.....

نکته : بعد از آب بیشترین ماده سازنده بدن را پروتئین ها تشکیل می دهند

نکته : در هنگام خوردن غذا های حاوی پروتئین.... ابتدا پروتئین ها به امینو اسید های سازنده تجزیه شده ، و بدن براساس نیاز خود از این امینو اسیدها دوباره پروتئین های مورد نیاز خود را می سازد

امینو اسید های ضروری : امینو اسیدهای که بدن قادر به ساخت انها نبوده و باید همراه غذا به بدن برسند

نکته : کمبود پروتئین ها بیماریهای مختلفی به دنبال دارد

نکته : شیر و تخم مرغ منبع غنی از امینو اسیدهای ضروری اند

نکته مهم : افراد گیاه خوار برای بدست آوردن امینو اسید های ضروری باید از غذاهای جانوری نیز استفاده کنند چون پروتئین های گیاهی بعضی امینو اسید های ضروری را ندارند .

ویتامین ها : گروهی از مواد مغذی که بیشتر برای کمک به جذب مواد معدنی و تنظیم و حفظ سلامتی بدن و... بکار می روند مانند **ویتامین های B** و

C و E و K و.....

انواع ویتامین ها

- محلول در آب :** برای جذب باید بصورت محلول در آب باشند و در بدن ذخیره نمی شوند و مقدار اضافی آنها از طریق ادرار دفع می شود
- محلول در چربی :** برای جذب باید بصورت محلول در چربی باشند و در بدن ذخیره می شوند و دفع نمی شوند

گروه **B** برای پیشگیری از کم خونی و ریزش مو و...
سلامت پوست و لثه
گروه **C** برای کمک به ساخت سلول های قرمز خون

A برای سلامت چشم و بینایی در نور کم
D برای کمک به جذب کلسیم و رشد و استحکام استخوان
E سلامت اعصاب و پوست
K کمک به انعقاد خون

نکته : برای یادگیری بهتر.... از ترکیب حروف ویتامین های محلول در چربی کلمه ... دایک ... ساخته می شود یعنی **D و A و E و K**

نکته : با قرار گرفتن مستقیم در برابر نور خورشید و تابش به پوست ... ویتامین **D** ساخته می شود

نکته : مقدار مورد نیاز روزانه به ویتامین ها بسیار کم بوده و زیاده روی در مصرف ویتامین ها خیلی خطرناک می باشد

مواد معدنی : گروهی از مواد مغذی ریز مولکول که برای ساخت مواد لازم مانند استخوان و گلبول قرمز و... در بدن بکار می روند . **مانند آهن و کلسیم و..**

مهمترین مواد معدنی مورد نیاز بدن

- آهن :** ساخت سلول های قرمز خون
- کلسیم و فسفر :** ساخت استخوان و دندان
- سدیم :** تنظیم ضربان قلب و فعالیت ماهیچه ای و الکترولیت سلول های عصبی
- ید :** تنظیم فعالیت های بدن

نکته : مقدار نیاز بدن به سدیم در شبانه روز در یک فرد با فعالیت معمولی حدود 500 واحد است که با خوردن حدود 5 گرم نمک طعام حدود 2000 واحد سدیم به بدن می رسد.. پس افزایش مصرف نمک سبب فشارخون وسکته می شود .

آب : از موادمعدنی اصلی تشکیل دهنده بدن موجودات که کارهای خیلی زیادی انجام می دهد .

از کاربرد ها (فایده های) آب در بدن

- بیشتر حجم ماده سازنده بدن آب است
- تنظیم دمای بدن
- ماده اصلی پلاسمای خون
- تمام واکنش های درون سلولی برای انجام شدن به حضور اب نیاز دارند
- بیشتر مواد برای جذب شدن باید محلول در اب باشند
- کمک به دفع مواد زائد
- و خیلی موارد دیگر

تغذیه سالم : منظور مصرف همه گروه های مواد مغذی بوده که علاوه بر تامین ماده و انرژی مورد نیاز بدن باید به روش بهداشتی و سالم تهیه شده باشند .

نکته : هرچه تنوع مواد غذایی یک خوراکی بیشتر باشد ارزش غذایی آن بیشتر است

نکته : بعضی مواد مانند نوشابه و پفک و چیپس ونوشمک و....نه تنها هیچ ارزش غذایی ندارند بلکه خیلی هم برای بدن مضرند .

امجدباقری

دبیر علوم تجربی شهرستان دهگلان

کانال تلگرامی <https://t.me/oloomdehghan>